

Kenniskring GIS

Technische uitdagingen
beoordelen en herstellen
schades

26 februari 2024

Herke Stuit

Adviseur Civiel en Bouwtechnisch
IMG

Instituut
Mijnbouwschade
Groningen

Onderwerpen

1

Bewijsvermoeden

2

Trillingen

3

Bodemdaling

4

IEDB

5

Uniformiteit

Bewijsvermoeden

- “Bij fysieke schade aan gebouwen en werken, die naar haar aard redelijkerwijs schade door beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of de exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van gas uit het Groningenveld of gasopslag Norg en Grijpskerk zou kunnen zijn, wordt vermoed dat die schade veroorzaakt is door de aanleg of de exploitatie van dat mijnbouwwerk.”
- Dit betekent dat er vanuit wordt gegaan dat schade is veroorzaakt door mijnbouwactiviteiten in het Groningenveld en gasopslag Norg en Grijpskerk, tenzij er een duidelijke andere oorzaak aangetoond kan worden.
- Voor welk gebied is dit nu geldig -> **effectgebied**

Effectgebied

Criteria

1. Trillingen: > 2 mm/s ten gevolge van aardbevingen
2. Zettingen: < 6 km vanaf het gasveld

Relevante gasvelden:

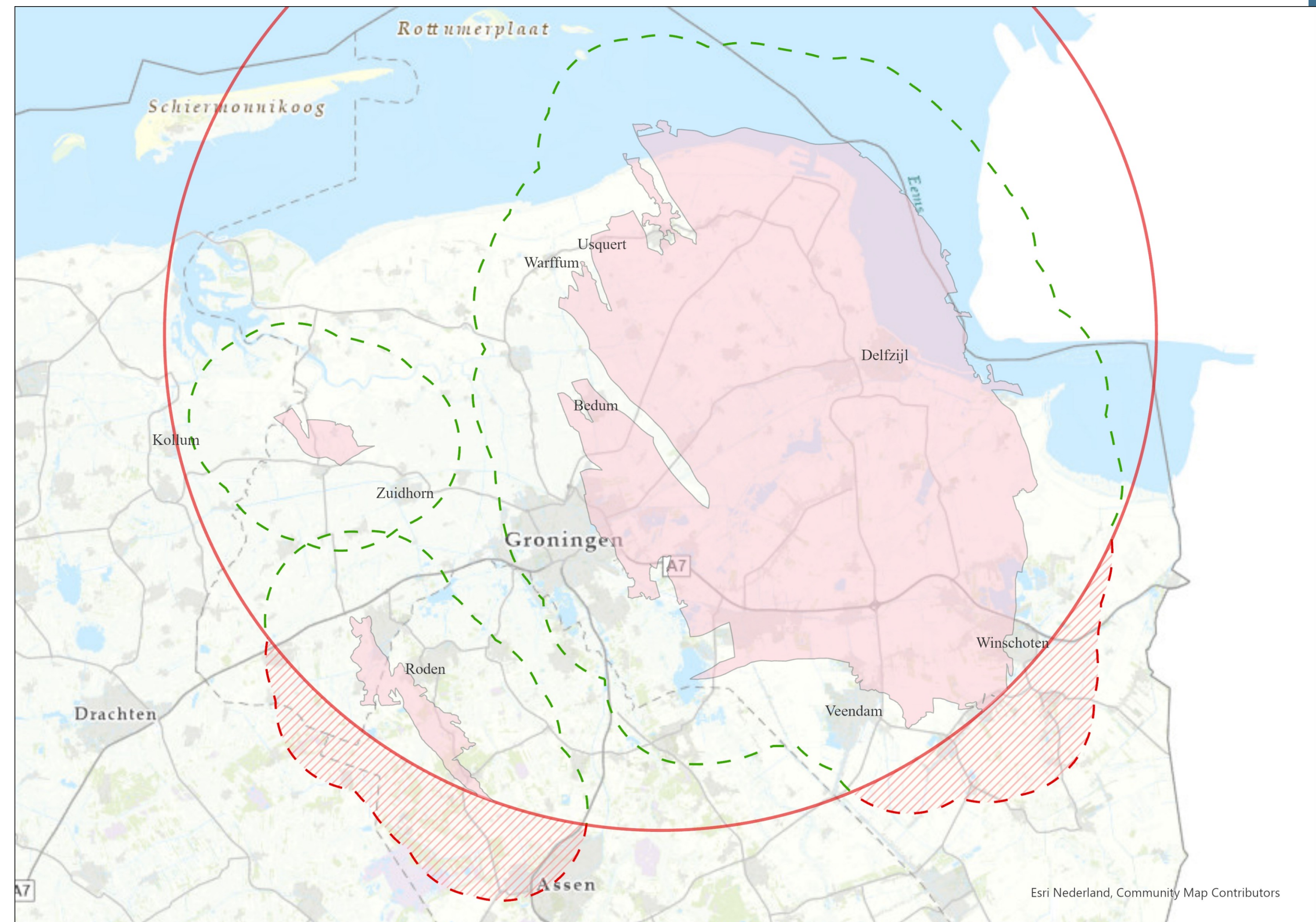
- Groningengasveld
- Gasopslag Norg
- Gasopslag Grijpskerk

Effectgebied

Criteria

1. Trillingen: > 2 mm/s ten gevolge van aardbevingen (Huizinge 16-8-2012 $M=3.6$)
2. Zettingen: < 6 km vanaf het gasveld

Trillingen

► Het beoordelen van schades

Stap	Benodigde gegevens
1 Is het bewijsvermoeden van toepassing	Trillingen, bouwjaar
2 Is de schade naar zijn aard mijnbouwschade	
3 Heeft de schade een autonome andere oorzaak	
4 Kan de schade zijn verergerd door zettingen	Trillingen, bodemopbouw
5 Kan de schade zijn verergerd door trillingen	Trillingen, bouwjaar
6 Kan de schade zijn ontstaan of verergerd door (I)EDB	(I)EDB
7 Toerekenbaarheid van de schade	

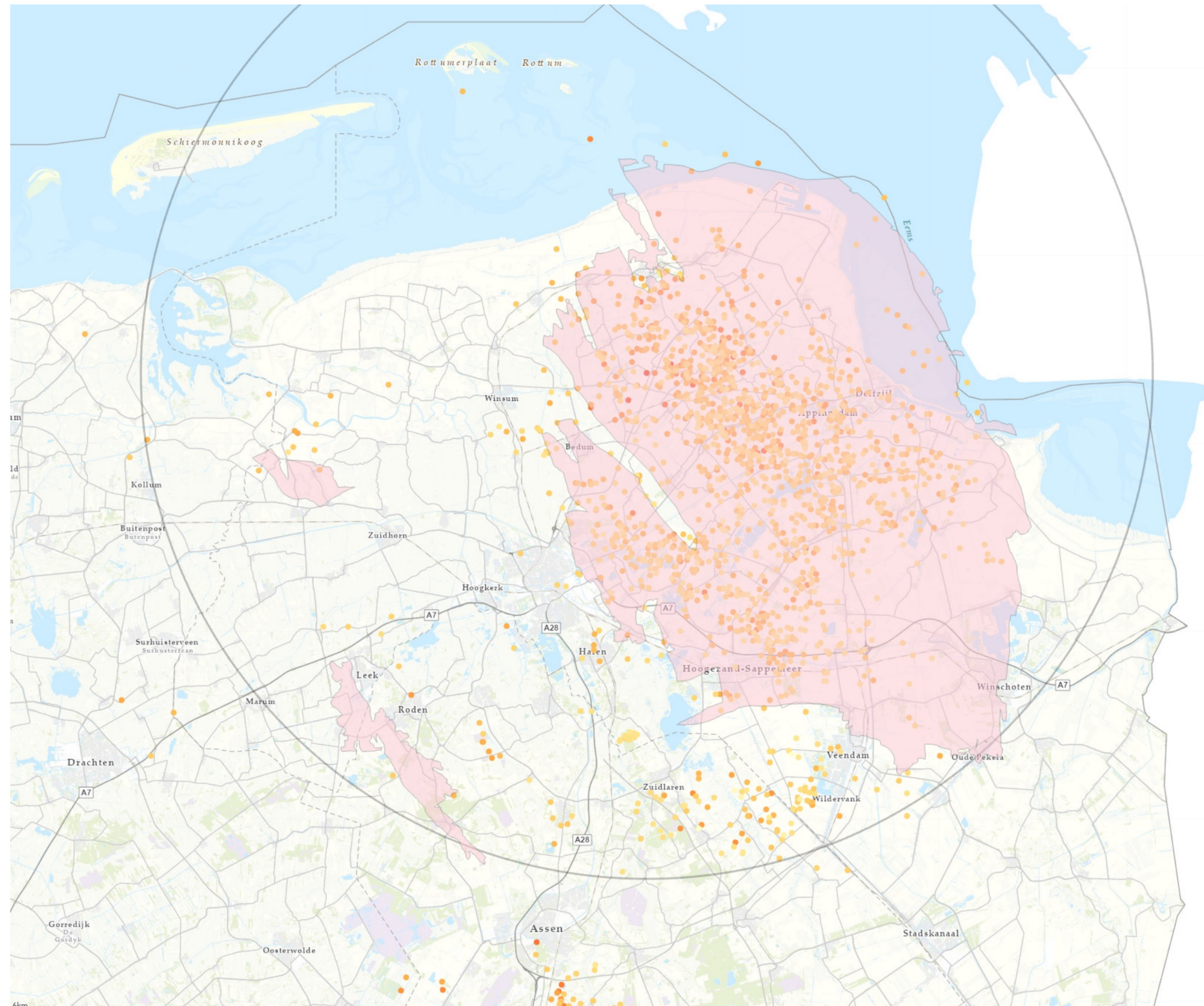
Gebruikte trillingswaarden:

1,6 – 2,0 – 5,0 – 8,5 – 10 – 15 – 16 – 20 – 25 – 25,5 – 34 – 40 – 60 – 100 – 102 mm/s

Trillingen

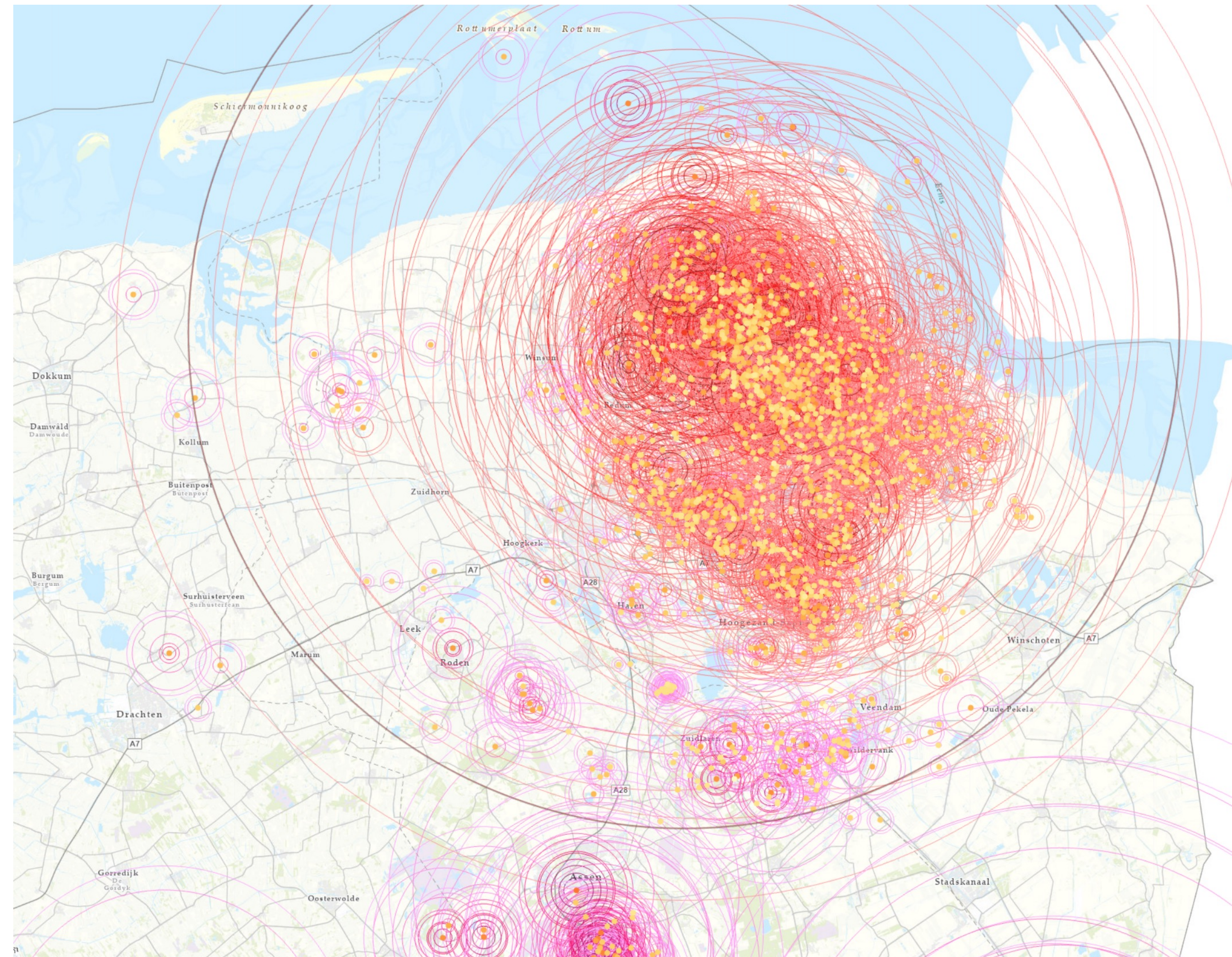
► Aardbevingen

Trillingen

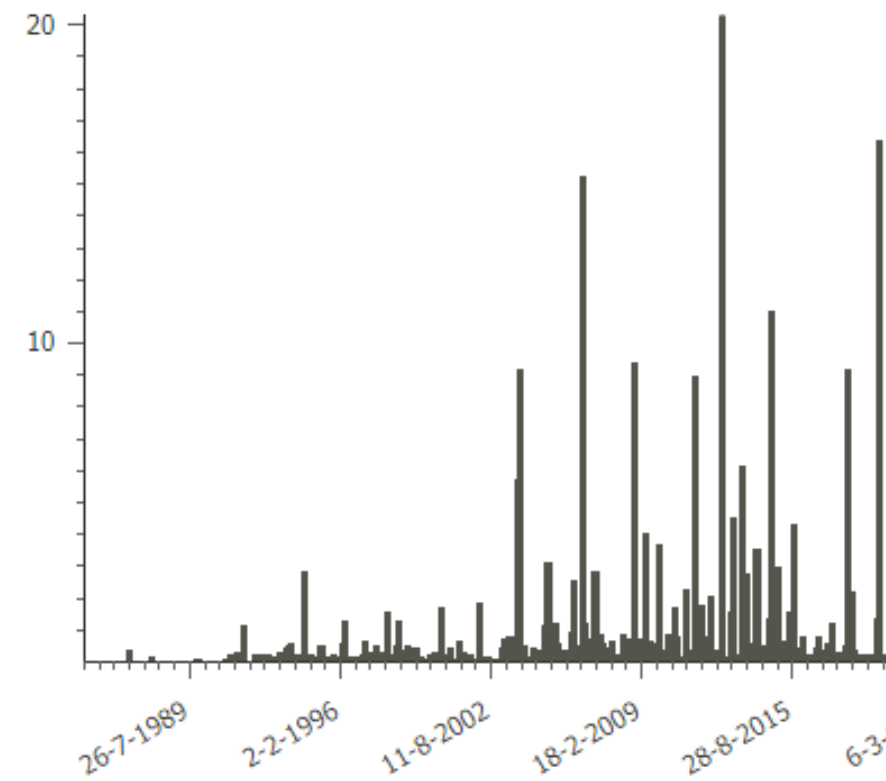

- ▶ Aardbevingen
- ▶ Cirkels gelijke trillingen

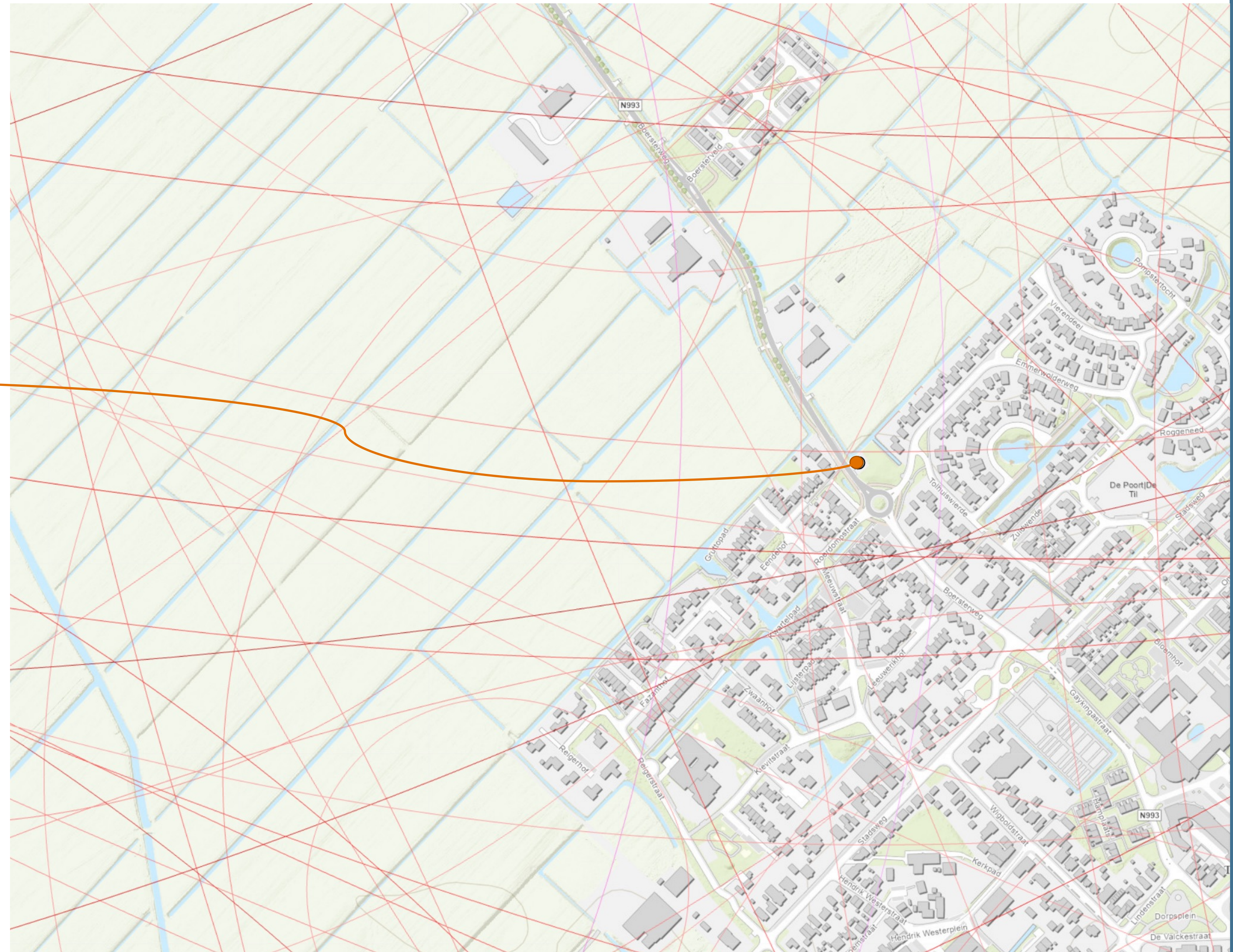

Trillingen

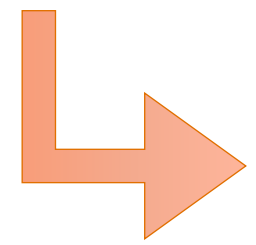

Datum	PGV	Magnitude	Plaats	Afstand
16-08-2012	20.31	3.6	Huizinge	7.34
22-05-2019	16.35	3.4	Westerwijtwerd	5.94
08-08-2006	15.21	3.5	Westeremden	7.80
16-11-2021	13.42	3.2	Garrelsweer	5.14
30-09-2014	10.95	2.8	Garmerwolde	3.43
30-10-2008	9.31	3.2	Loppersum	6.63
08-01-2018	9.11	3.4	Zeerijp	10.07
10-11-2003	9.11	3	Stedum	5.01
27-06-2011	8.91	3.2	Garrelsweer	6.90
08-10-2022	7.09	3.1	Wirdum	6.93
02-07-2013	6.12	3	Garrelsweer	6.46
24-10-2003	5.65	3	Garrelsweer	6.94
07-02-2013	4.49	3.2	Zandweer	12.23
30-09-2015	4.25	3.1	Hellum	10.84
08-05-2009	3.95	3	Zeerijp	9.50
04-12-2009	3.65	2.3	Ten Post	3.50
13-02-2014	3.52	3	't Zandt	10.50
30-01-2005	3.09	1	Ten Boer	0.35
30-12-2014	2.91	2.8	Scharmer	8.39
06-01-2015	2.81	2.7	Wirdum	7.10

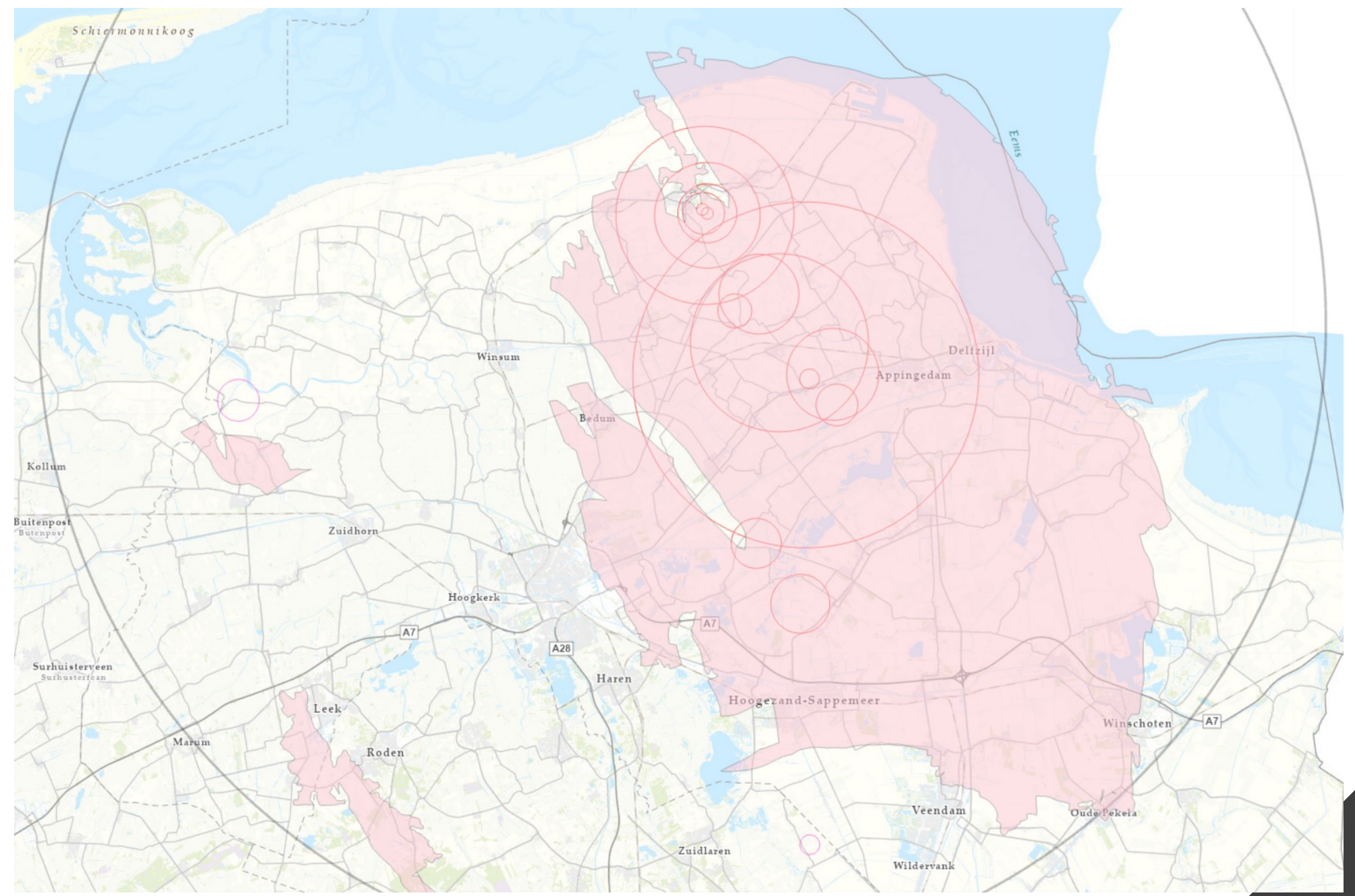

Trillingen

Bevingen 2022:
39 Cirkels 2 mm/s
16 Cirkels 5 mm/s

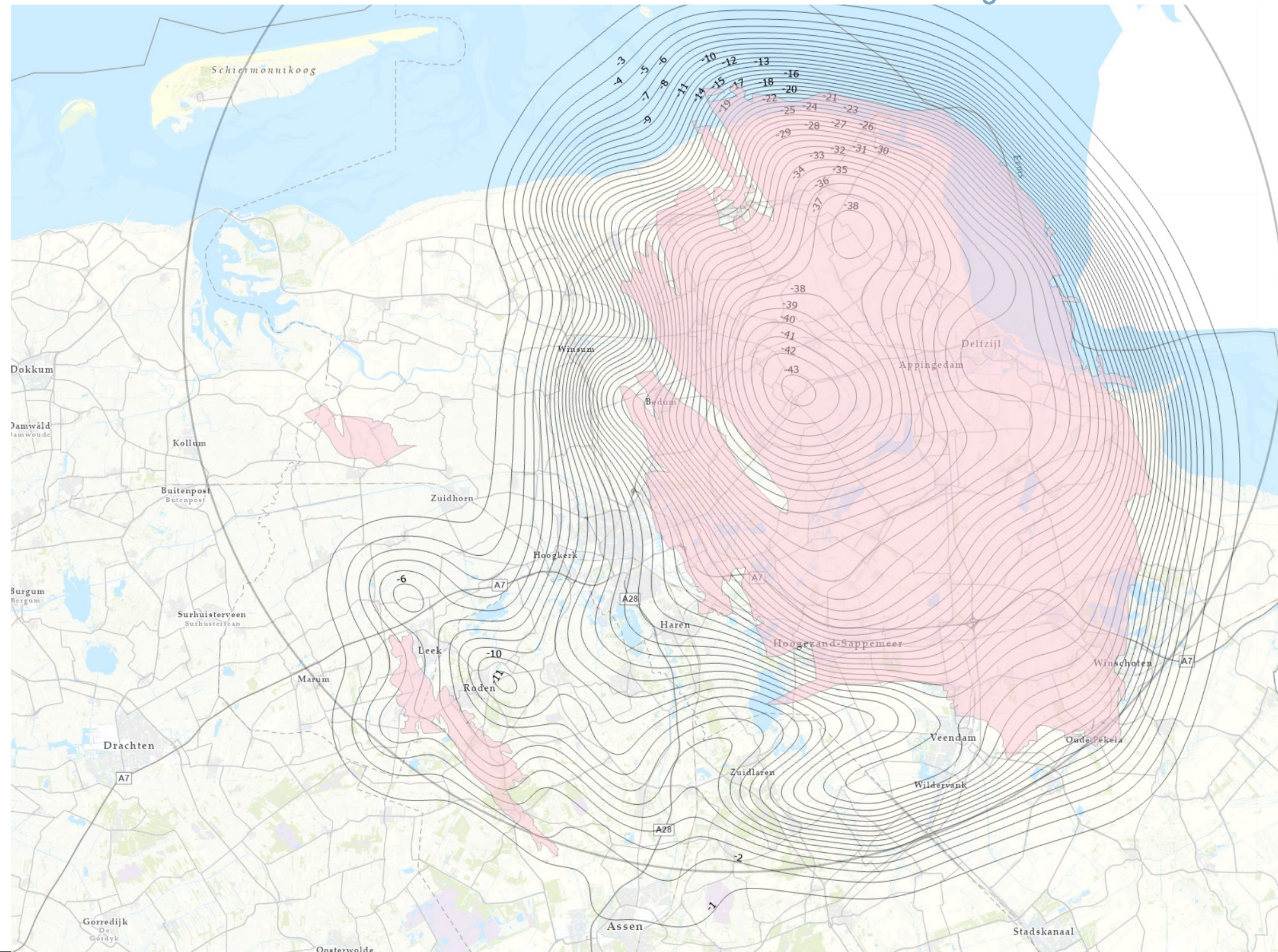
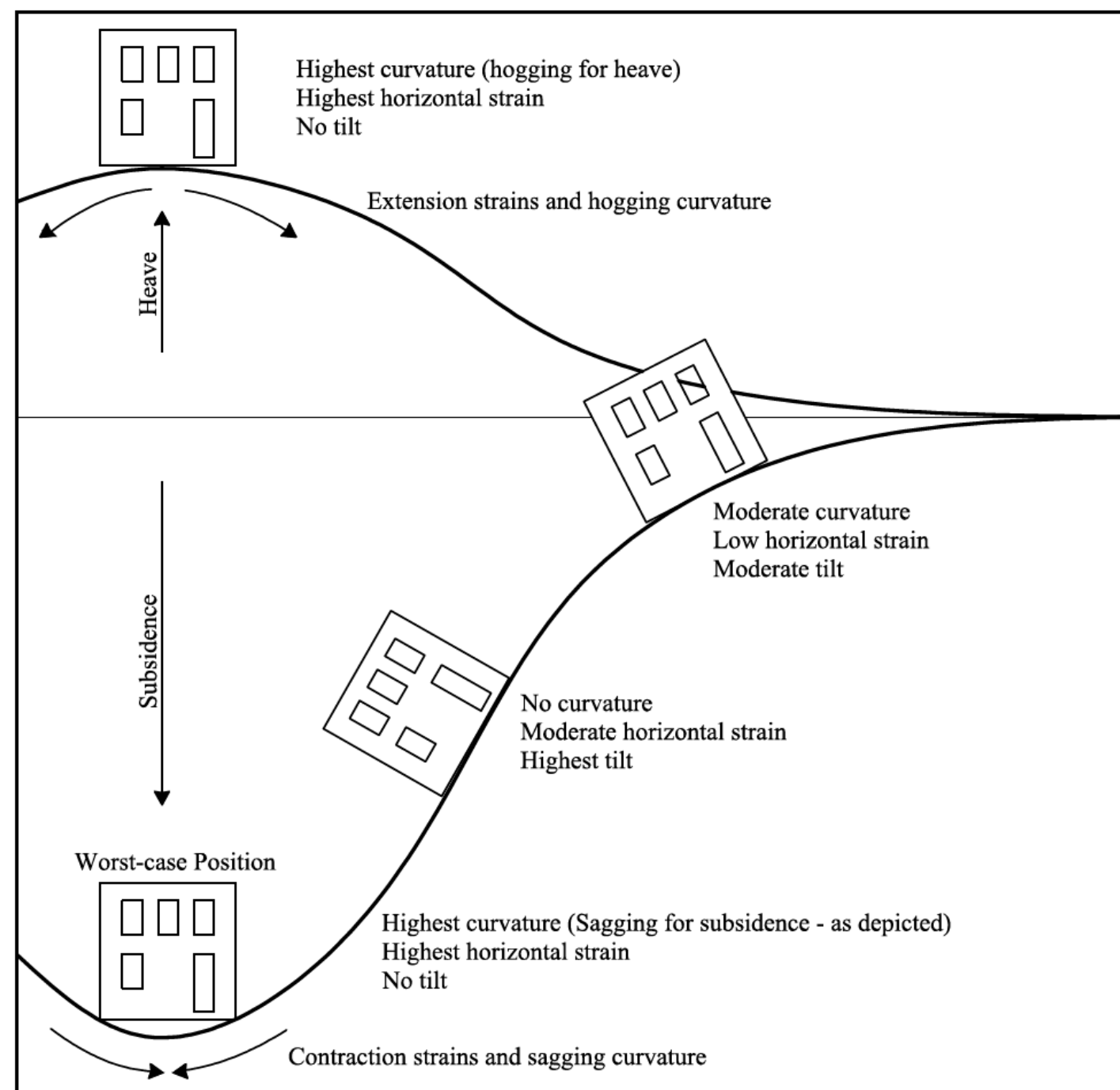
Froombosch	1.9	22-12-2022
Wirdum	1.7	6-12-2022
Lauwerzijl	1.7	17-11-2022
Wirdum	2.2	22-10-2022
Wirdum	1.4	13-10-2022
Uithuizen	1.3	11-10-2022
Wirdum	3.1	8-10-2022
Uithuizen	1.7	24-9-2022
Uithuizen	2.7	24-9-2022
Uithuizen	2.3	9-9-2022
Uithuizen	1.3	28-8-2022
Uithuizen	1.9	19-8-2022
Lageland	1.8	5-5-2022
Westeremden	1.6	17-4-2022
Loppersum	2.7	1-4-2022
Zeerijp	2.1	6-3-2022

Bodemdaling

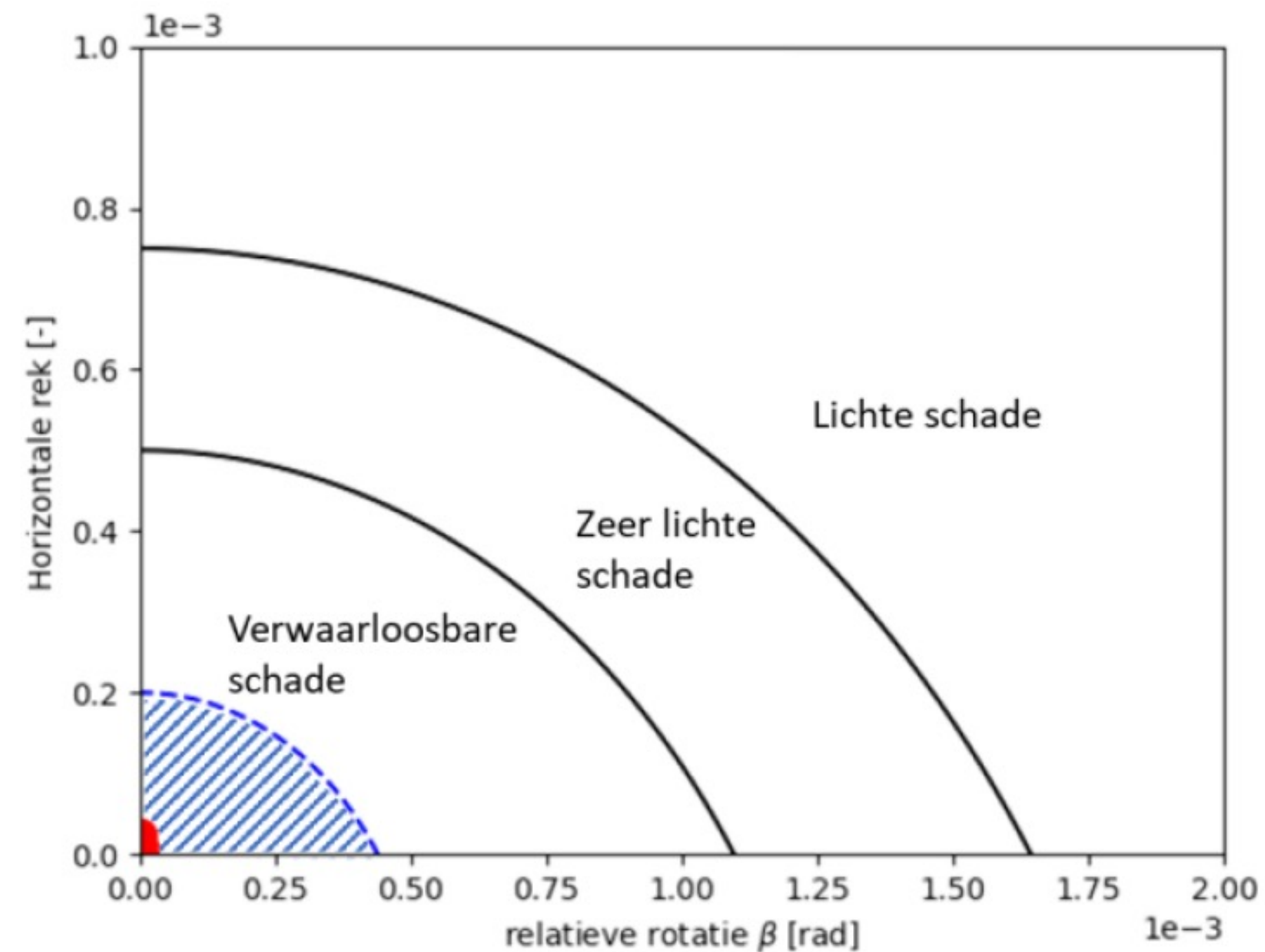
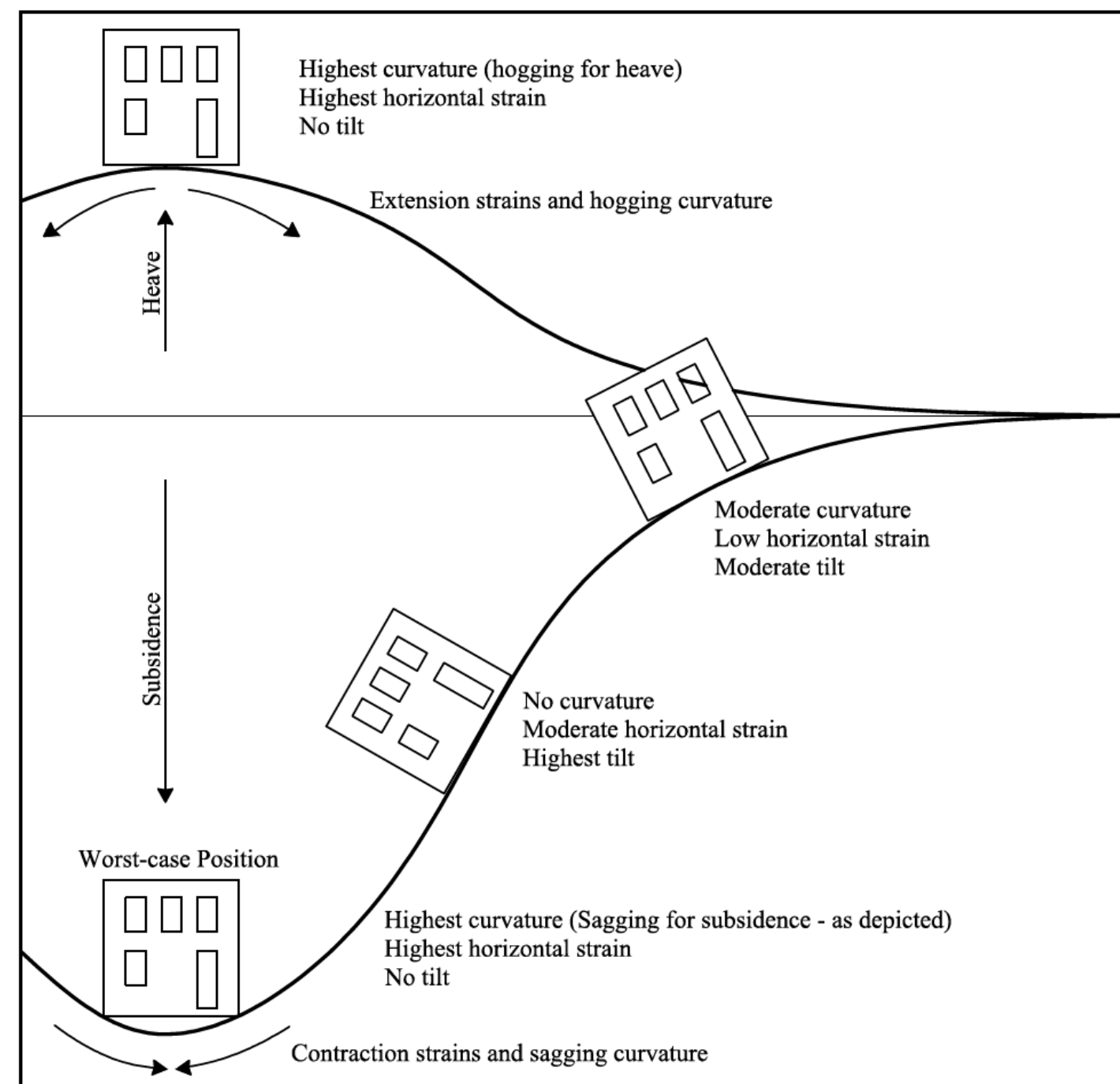
Door de gaswinning is de bodem gedaald

Bodemdaling

- Onderzoek TNO/TUD: er treedt geen schade op door rekken en krommingen van de bodemdaling

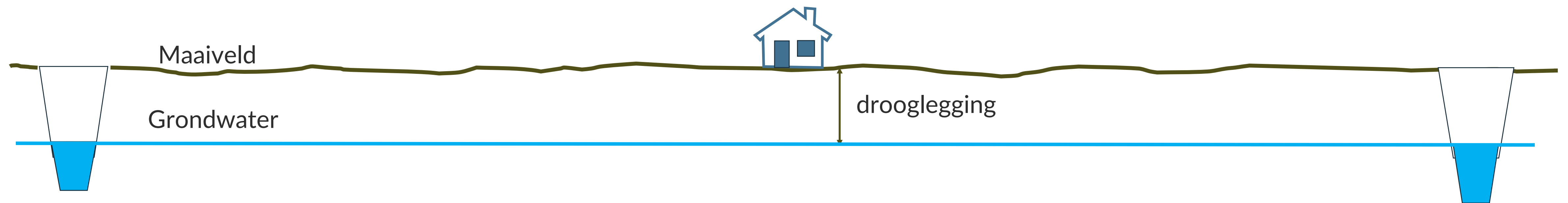

 Gebied waarbinnen geen esthetische, functionele of constructieve schade ontstaat

 Effect van bodemdaling Groningen, Norg

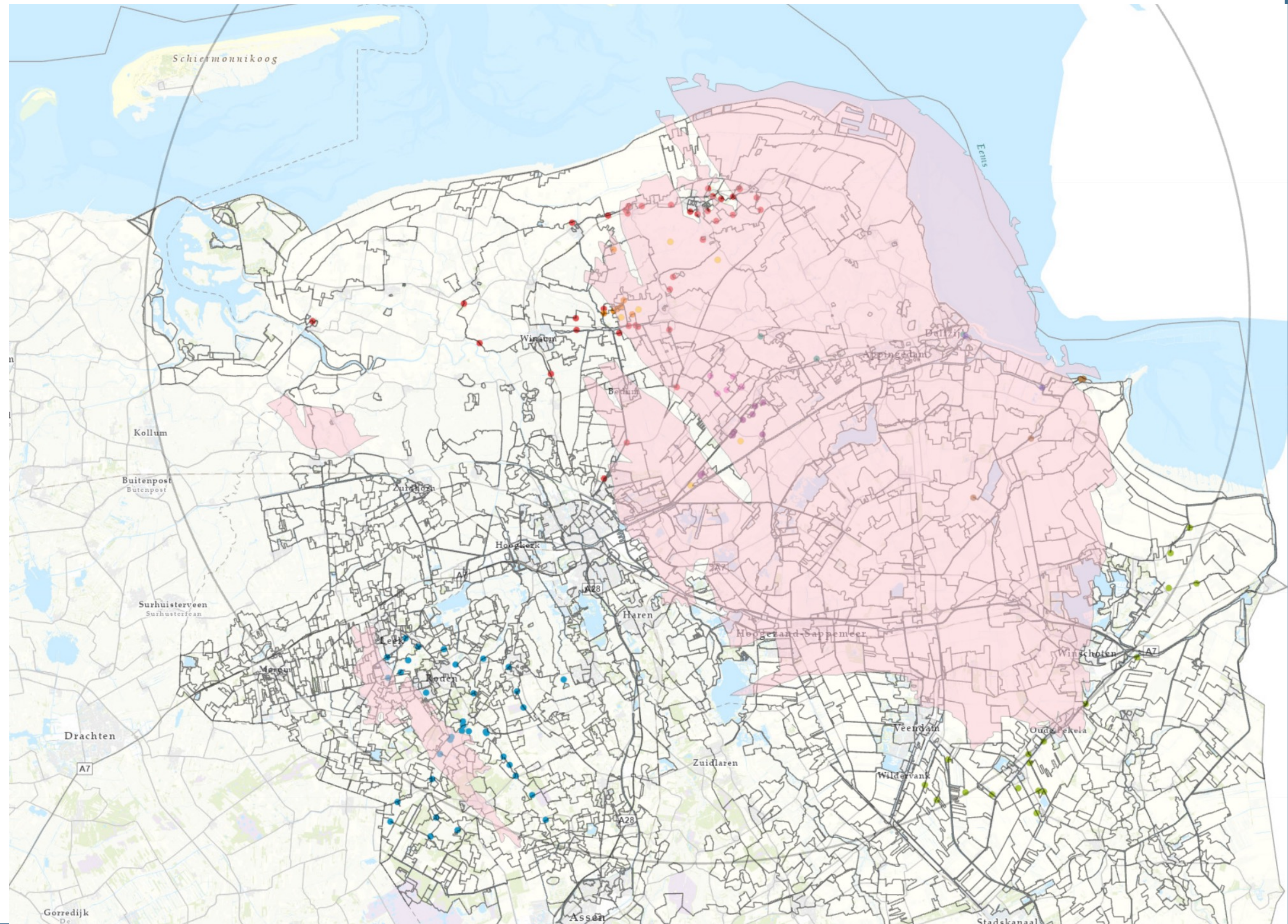
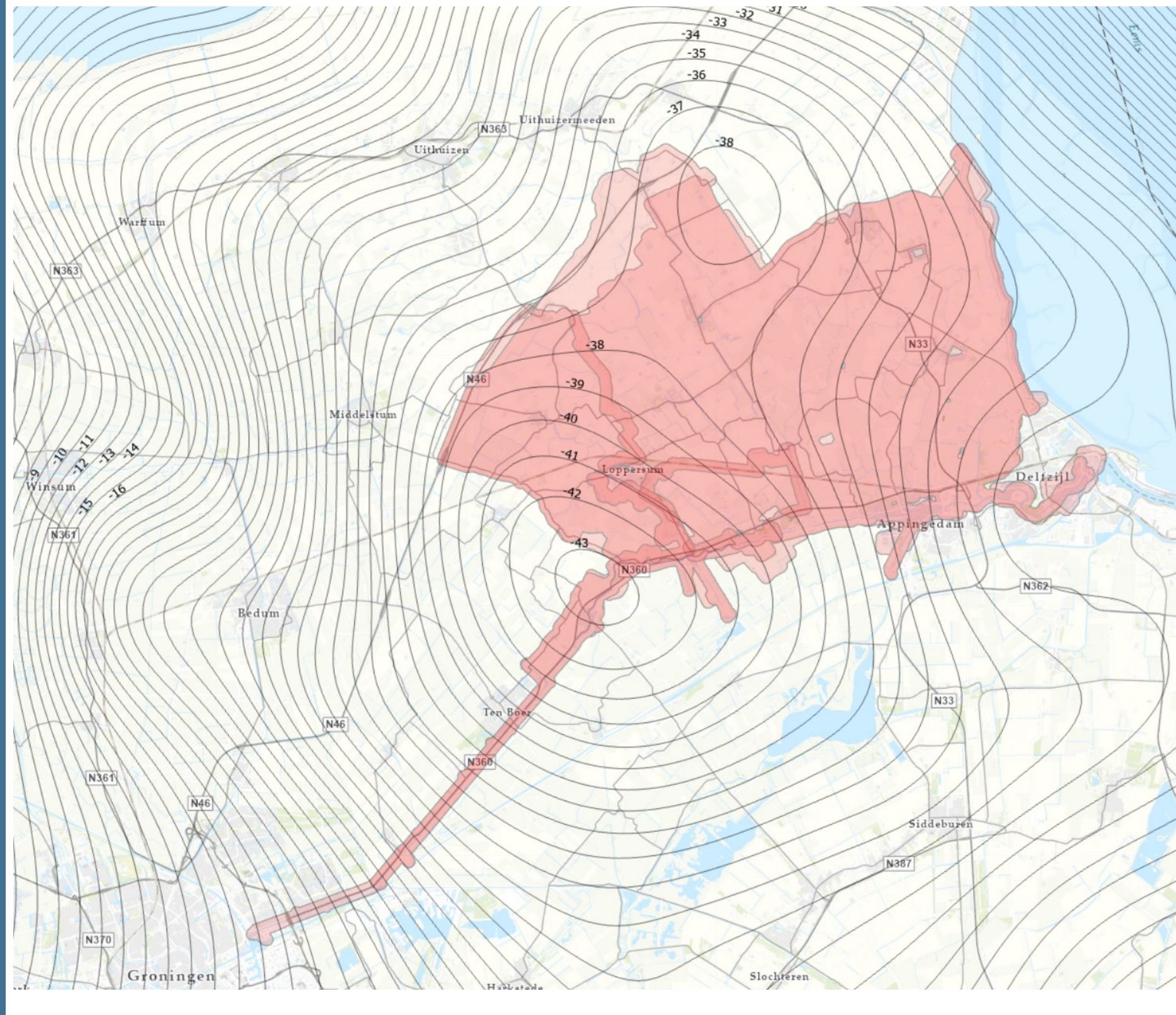
IEDB

► Indirecte effecten diepe bodemdaling

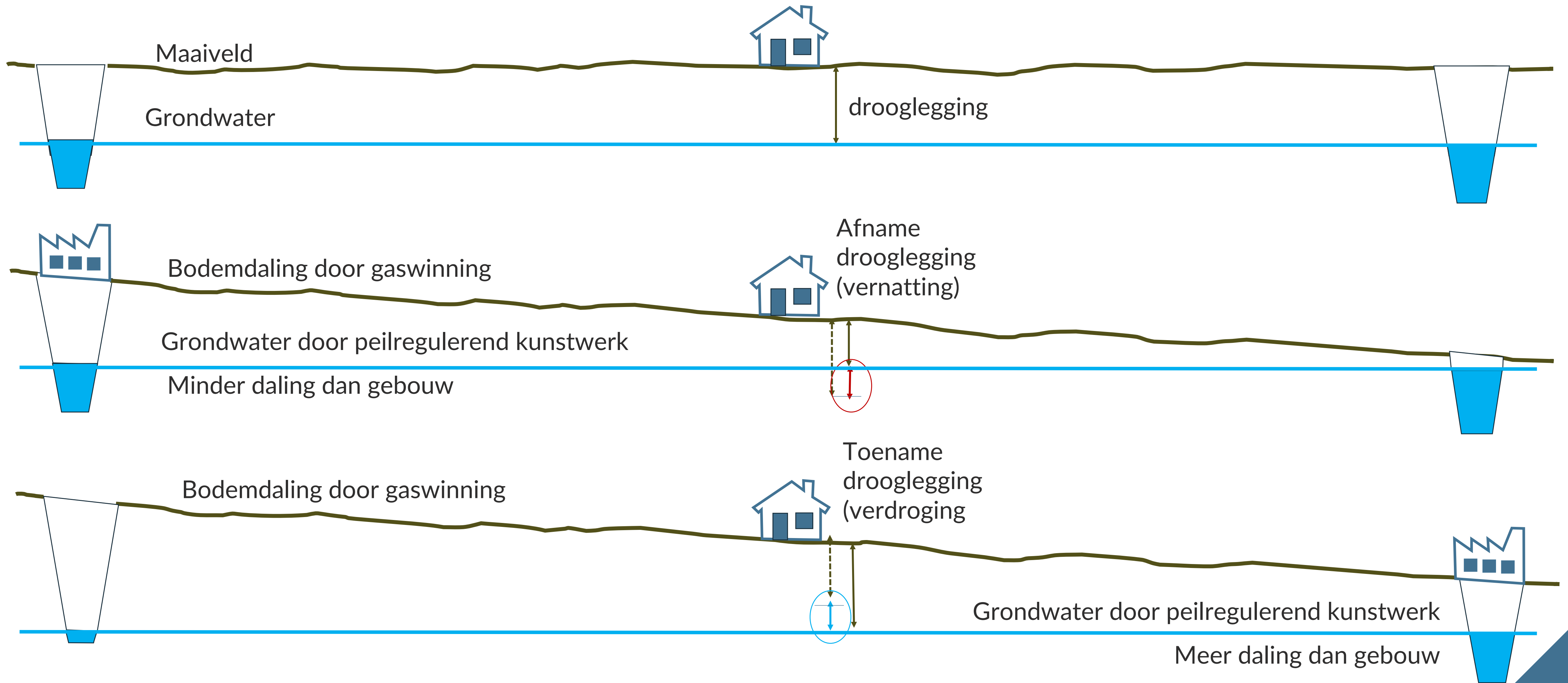

IEDB

Bodemdaling Groningerveld per peilvak

IEDB

IEDB

- Toename drooglegging (verdroging) mechanisme:
krimp van klei of aantasting van houten palen;
In combinatie met vermoeden aanwezigheid veen
risico door veen oxidatie
- Afname drooglegging (vernatting) in combinatie met
aanwezigheid klei (zwellen van klei;
zettingsgevoeligheid)

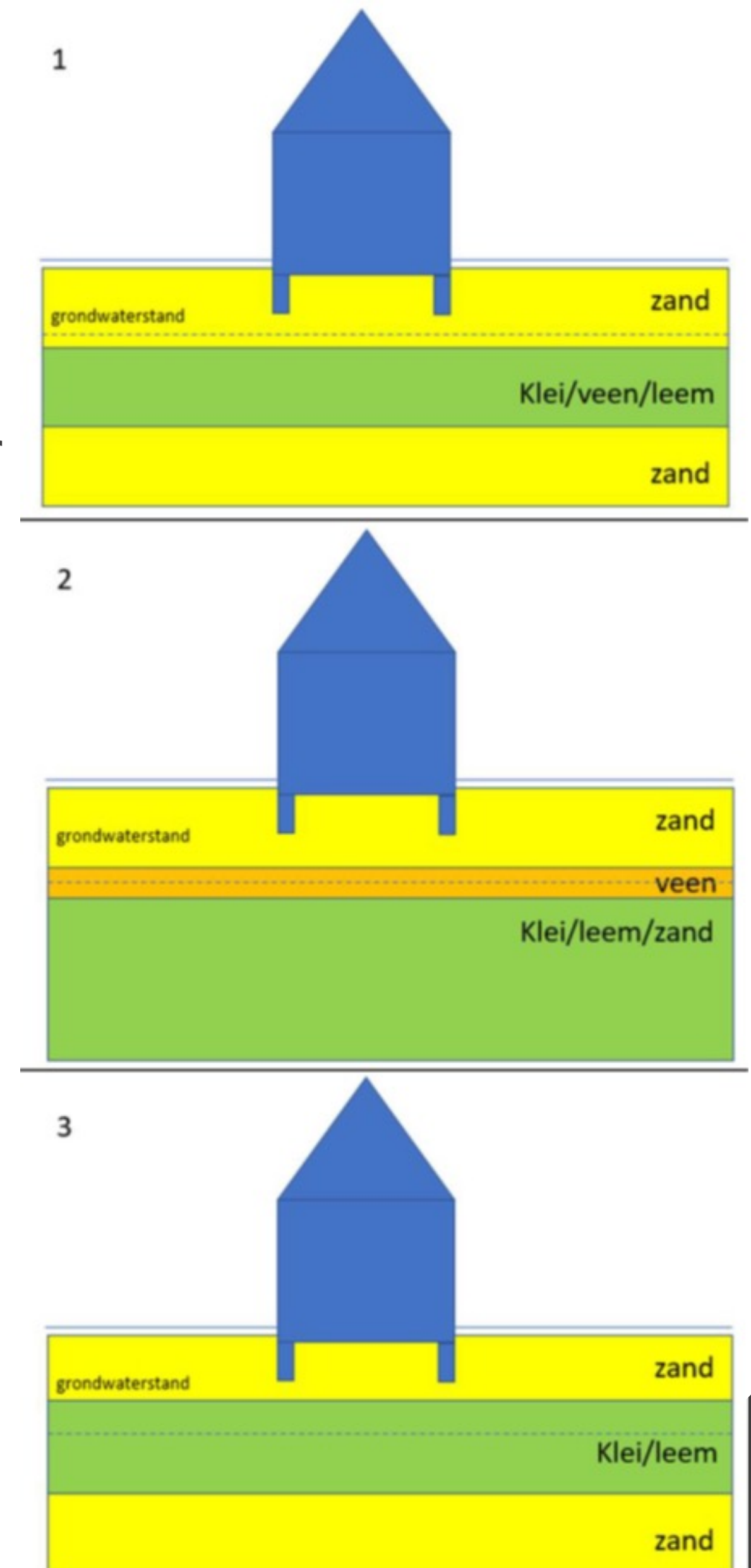

IEDB

Alle 4 de mechanismen zijn het gevolg van grondwaterstandverschillen die door bodemdaling zijn veroorzaakt en tot funderingsschade kunnen leiden:

- (1) Zetting van de ondergrond
- (2) Oxidatie van veen
- (3) Zwellen of krimp van slappe klei
- (4) Paalrot bij houten palen

Verskil gebouwen <1975 en erna (VB1974 van kracht)

IEDB

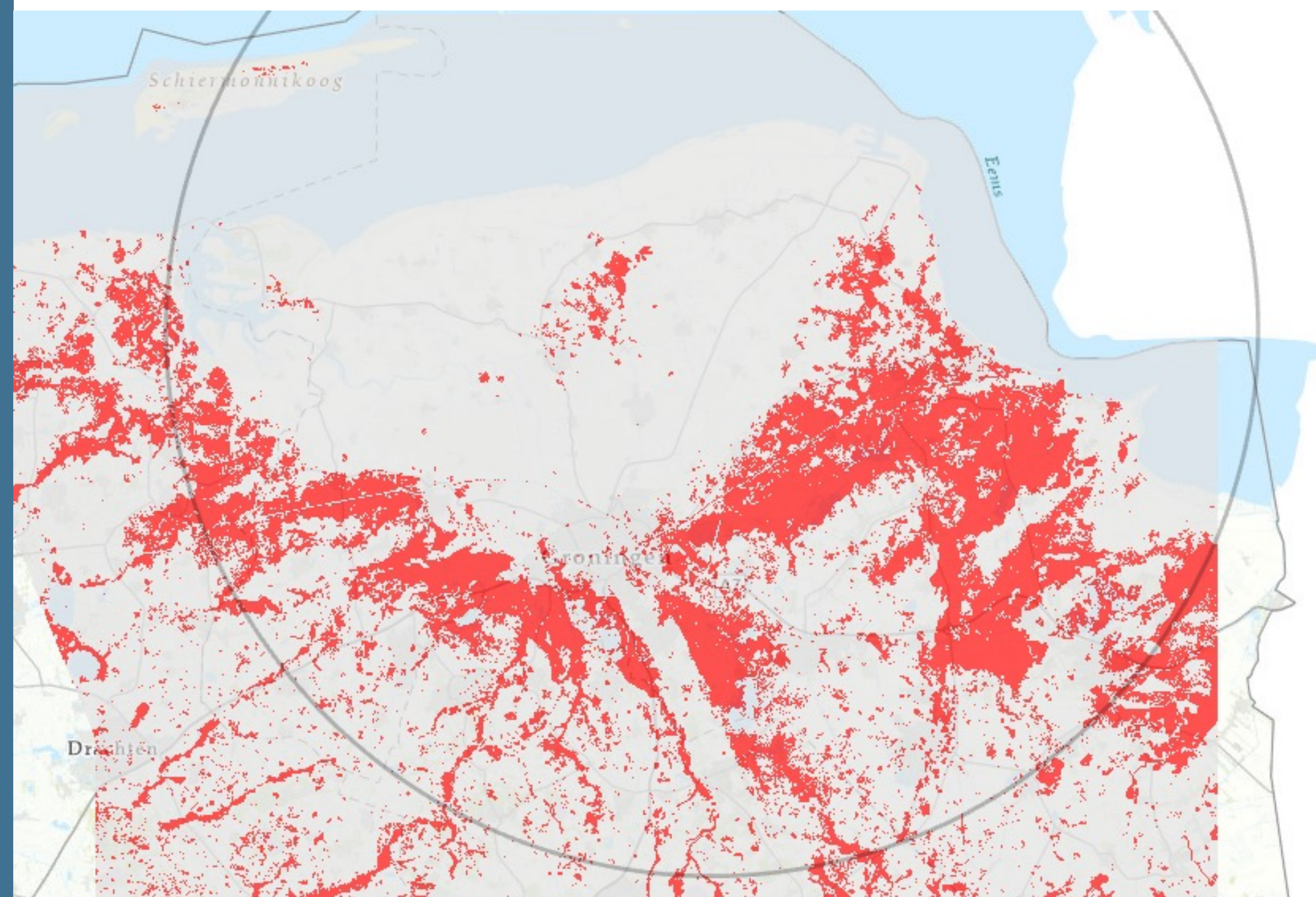

Benodigde gegevens

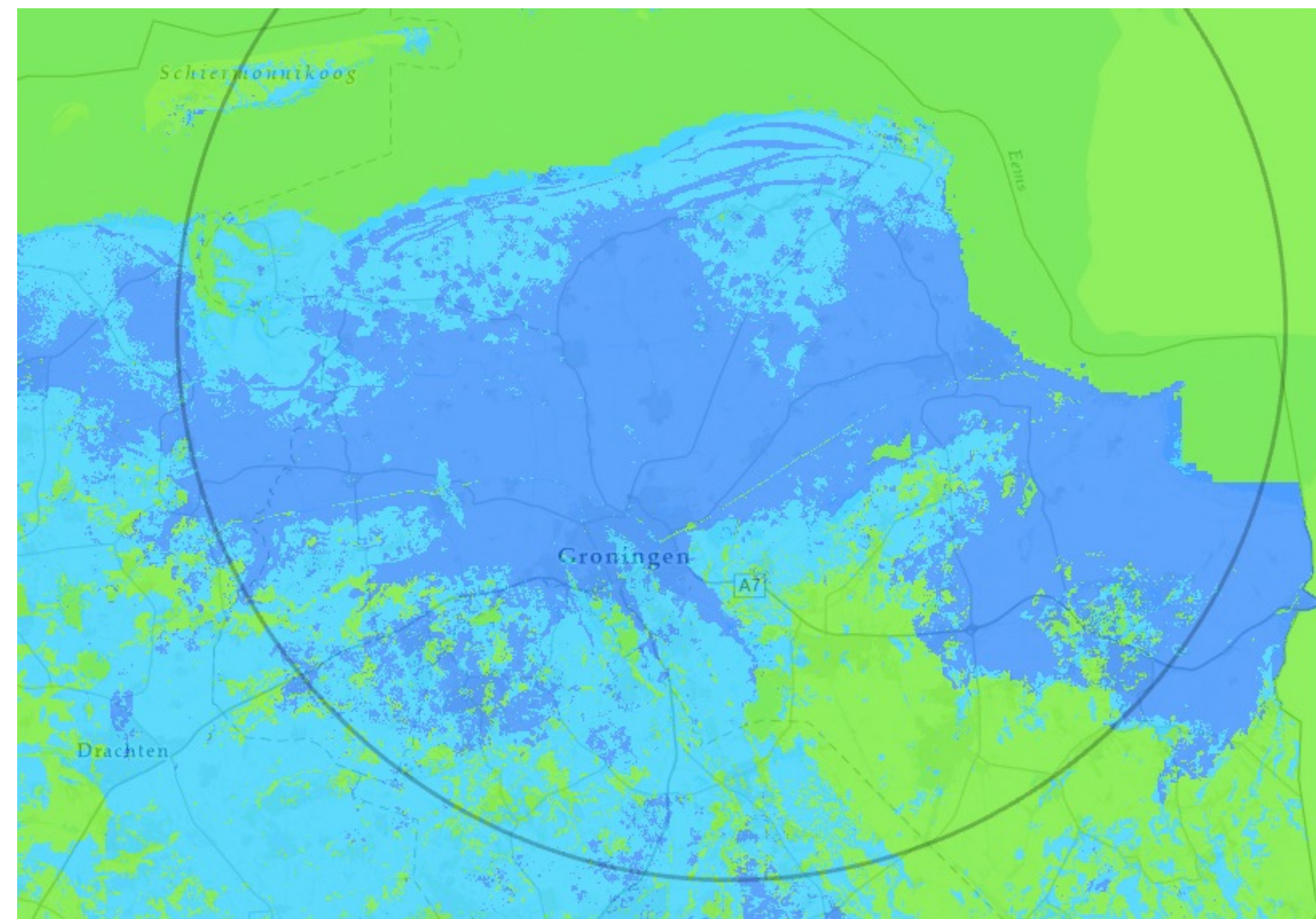
- Bouwjaar;
- Zettingsschade;
- Maximale vernatting, verdroging;
- Bodemsoort;
- Funderingstype en -diepte

IEDB

Veenkaart

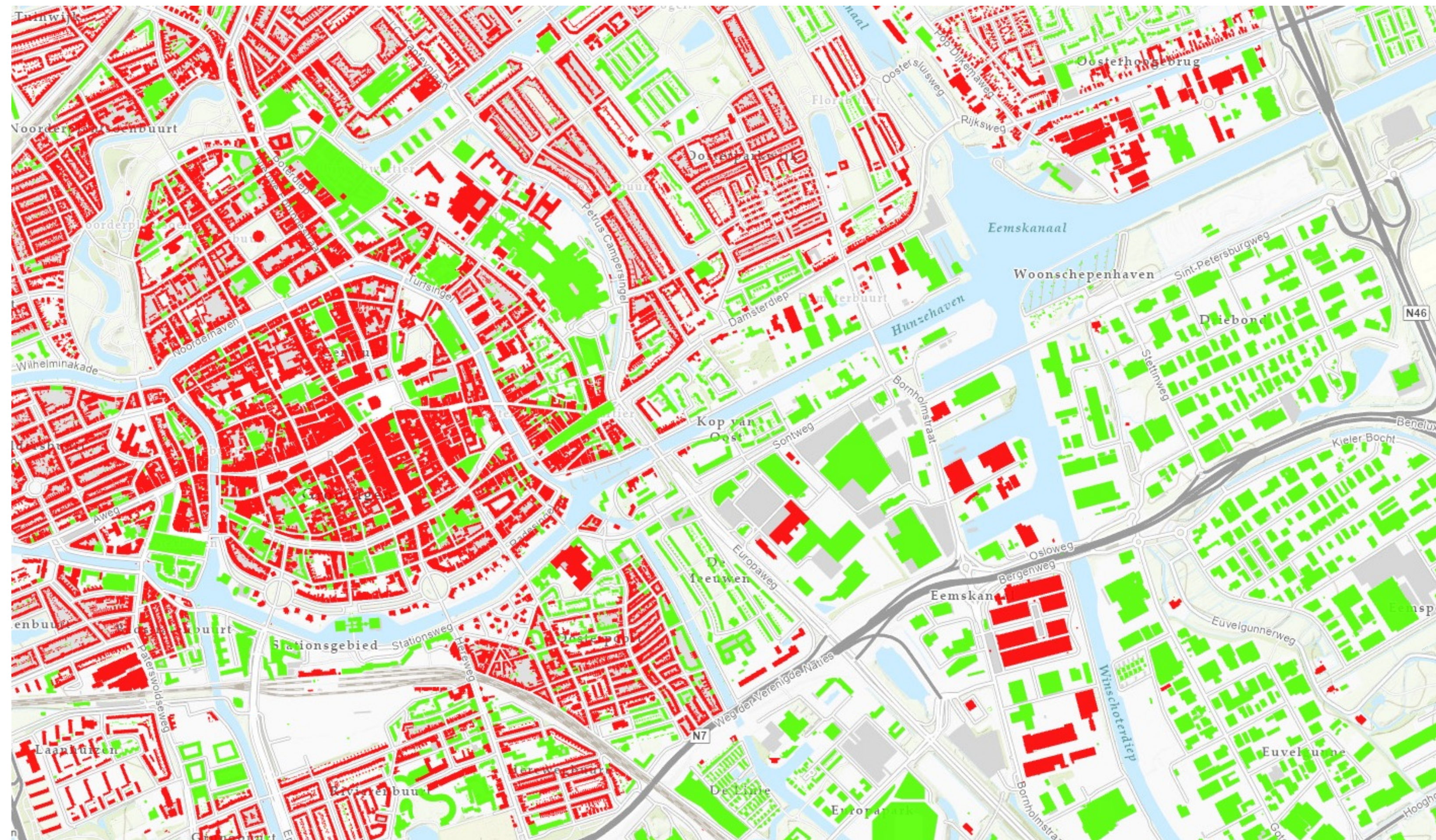

kleikaart

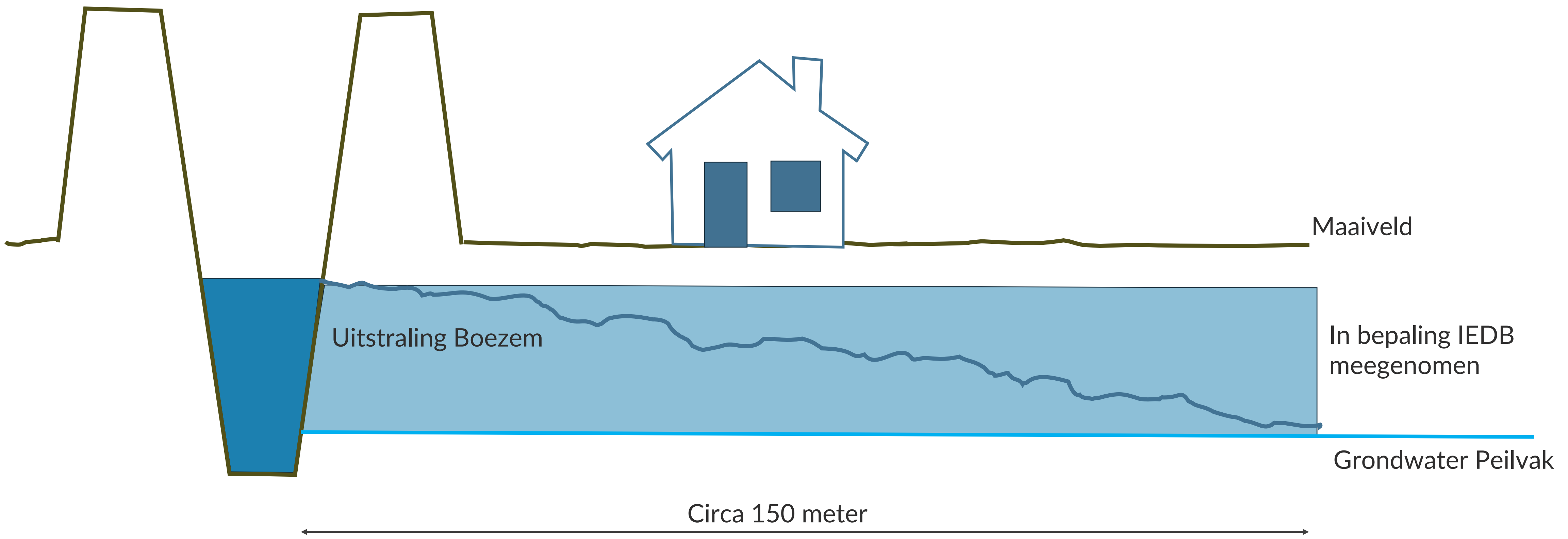

IEDB

Bouwjaar <1975

Aandachtspunten: effect Boezem

Uniformiteit

Proces

- Opname schades
- Beoordeling causaliteit
- Bepalen herstelmethode en calculatie
herstelbedrag

Uniform

- # schades
- % causale schades
- Totaal herstelbedrag

Uniformiteit

Uniformiteit

- Vergelijking 'gelijksoortige' gebouwen
  - Aantal schades;
  - % causaal;
  - herstelbedrag

